

Fra Jeroni Clota, un missioner olotí a Tahití

«Abans de ser incorporat a la segona expedició de Bonechea l'olotí va realitzar diversos viatges d'evangelització a les tribus indígenes instal·lades a les selves peruanes»

Durant un temps Tahití va ser anomenada ?L'illa d'Amat?. Indagant sobre les tres expedicions que el virrei del Perú, Manuel d'Amat i de Junyent (Vacarisses, 1704/1707- Barcelona, 1782), va organitzar a Tahití per ordre del rei Carles III, m'he trobat amb aquesta sorpresa: fra Jeroni Clota, franciscà olotí,* es va incorporar a la segona expedició (1774-1775) i va crear la missió de Tautira, a la península de Taiarapu. Va resistir-hi, però, només un any junt amb un altre frare, Narciso González -nascut a Montemolín (Badajoz)-, fins que ambdós varen demanar retornar al seu convent d'Ocopa al Perú. Se sentien físicament amenaçats pels indígenes que poblaven la vall de Vaitepiha.

La fragata Santa Maria Magdalena, L'Àguila, havia sortit del port del Callao el 20 de setembre de 1774 comandada per Domingo de Bonechea Andonaegui (Guetaria, 1713-Tautira, 1775) i va arribar el 27 de novembre a les platges de Tahití.

Jeroni Clota, probablement, es va educar a l'escola de novicis i apostolat del convent de Sant Francesc o de Framenors de Barcelona situat a la façana marítima (enderrocat el 1837) i es va traslladar el 1766 com a missioner al Perú junt amb 32 sacerdots i 4 llecs (que s'ocupaven de les tasques manuals als convents). El 1767 entren a la comunitat franciscana del convent de Santa Rosa de Ocopa en el frondós vall fluvial de Mantaro.

Abans de ser incorporat a la segona expedició de Bonechea l'olotí va realitzar diversos viatges d'evangelització a les tribus indígenes instal·lades a les selves peruanes. El virrei Amat, coneixedor dels catalans que eren a Ocopa, ja havia reclamat en una primera expedició (1772-73) la presència del pare Josep Amich, un frare matemàtic i cartògraf expert en fortificacions, nascut a Barcelona el 1711. Amich va participar en la reconstrucció de la fortalesa del Callao i d'altres edificis de Lima.

Els missioners Clota i González varen ser assistits a Tautira pel soldat, cartògraf i intèrpret peruà Mximo Rodríguez, que va ser el primer autor d'un glossari de vocables tahitians i d'un extraordinari diari on també explica les dificultats que tenien els dos frares per a adaptar-se als costums i mites polinesis. També, tingueren com a ajudants Toms Pautu i Manuel Tetuanui, dos indis nefites provinents de la primera expedició.

Durant les primeres setmanes de l'estada de Jeroni Clota a l'illa es varen signar les Capitulacions de Tautira (5 de gener de 1775) entre els cabdills o ?ari'i? Vehaiatua i Tu, el comandant Bonechea (que va morir dies després, el 26 de gener i va ser enterrat en uns terrenys de la missió cedits per Vehaiatua), dos oficials , dos alferes ,el primer pilot i els frares Clota i González.

Aquella va ser una acta de reconeixement de la sobirania espanyola de l'illa que ni Samuel Wallis ni James Cook mai no varen aconseguir per a la corona anglesa.

El 1r de gener de 1775 el nostre avantpassat va celebrar la primera missa catlica. Es va resar i cantar una salve i es va plantar una creu, portada amb processó des de la fragata, on es va gravar: ?Christus Vincit. Carolus III. Imperator.1774?. Quan James Cook va visitar la zona el

1777 durant el seu quart viatge, va substituir-la per ?Georgius III. Rex. Annis 1767, 1769, 1773 et 1777?.

Actualment en el lloc i junt a l'església de Maria no te Hau (Nostra Senyora de la Pau) hi ha una inscripció que recorda l'estada dels dos franciscans.

Clota va tornar a Catalunya el 1780 i va ingressar a la comunitat del convent de Sant Francesc de Vilafranca del Penedès, on va morir el 26 de juny de 1791. Va ser enterrat a la capella del Capítol, en la sepultura de l'Evangeli. Malauradament, durant la desamortització eclesiàstica de Mendizábal es va destruir el convent i les tombes.

No he aconseguit saber la data del seu naixement a Olot (durant les primeres dècades del segle XVIII?) ni tinc cap referència dels seus pares . No hi ha rastre d'ell ni en el nostre arxiu comarcal ni en el diocesà de Girona. Estaré molt agraït de rebre informació (<mailto:vilanova.santiago@hotmail.com>) al respecte perquè es pugui resoldre aquest buit en la biografia d'aquesta fins avui desconeguda personalitat garrotxina.

(*) L'olotinisme de fra Jeroni Clota està referenciat en els estudis de l'historiador i acadèmic Francisco Mellén (*Las expediciones marítimas del virrey Amat a la isla de Tahití. 1772-1775*, Edicions Gondo, Madrid, 2011); el periodista José Manuel Alonso Ibarrola (*Tahití y sus islas*, Visión Libros, 2011) i P. Fr. Bernardino Izaguirre (*Historia de las misiones franciscanas*, OFM, Lima, 2002).